

ANTHRAX

SU' AALAHADAN BADAN LA ISWAYDIIYO

Waamaxay anthrax?

Dadku waxay ku qaadi karaan cudurkan saddex siyood oo kala duwan: in ay neefsadaan bakteeriyyada oo ay hawada u raacdo; in ay cunaan hilibka neef xoola ah oo ku sumoobay cudurka, iyo bakteeriya jidhka ka gasho. Nooca ugu badan eek u dhaca bini-aadamku waa ka jidhka ku dhaca (cutaneous anthrax). Neefsashada iyo cunidda ka ku yimaaddaa aad buu uga khatarsan yahay kan jidhka.

Maxaan sameeyaa haddaan isku tuhmo inaan qabo anthrax?

Sida ugu dhaqsaha badan ula raadso dhakhtar.. Dadka ku qaaday Anthrax neefsashada, waxay yeeshaan calaamado la mid ah kuwa hargabka, kuwaasoo si dhaqso ah usii bata ilaa qofku dhibaato culus kala kulmo neefsiga. Anthrax-da jidhku waxay ku bilaabantaa sidii fin caabuq leh oo kasoo baxa jidhka dushiisa. Nabarkaas dhexdiisu waxay noqtaa marka danbe madow. Anthrax-ta calooshu waxay keentaa calool-shuban halis ah, iyo in qofku dhiig saxaroodo, in uu hunqaaco oo calooshu aad u xanuunto.

Miyaan ka qaadi karaa xoolahayga cudurka anthrax?

Haa, inkastoo ay khatartaasi hoosayo. Qaabka ugu badan ee cudurkan dadka uga qaadi karaan xoolaha waa ka jidhka ku dhaca (citaneous anthrax). Khatarta neefsiga ay hawada raacdo iyo cunitaanka hilibka xooluhu aad bay uga yar tahay.

Xoolahaygu waxay qabaan anthrax. Miyaan u baahanahay inaan qaato antobiyootig amase aan is tallaalo?

Ma jiraan digniino la siiyo inay istallaalaan amase qaataan antibiyootig beeralayda, xolo jirta iyo cidii kale ee ka shaqaysa xolo qaba anthrax ee ku nool Maraykanka, si ay uga hortagaan inay qaadaan cudurka. Haddii aad ka qaybqaadatay baadhitaan neef dhintay, amase aad in badan taabatay dhiig iyo dheecaanno ka yimi neef buka, waxaad u baahan tahay inaad la tashato dhakhtar.

Sideen isaga dhowri karaa haddaan ka shaqayno xolo buka, amase hilibkooda?

Dadka ku shaqeeya xoolaha buka amase hilbibkooda, waa inay xidhaan kabaha dhaadheer ee ilaa dhudhunka gaadha oo caag ah, surwaallo iyo shaadhadh dhaadheer. Kadib marka aad ku shaqayso xoolaha, si taxaddir leh ugu maydh saabuun iyo biyo socda gacmahaaga iyo meel kasta oo jidhkaaga ah oo qaawan.

Maxaan sameeyaa haddii ay i muddo irbad loo adeegsaday in lagaga tallaalo neef xolo ah anthrax?

Tallaalka loo adeegsado lo'da waxa ku jira bakteeriyya nool oo aan lahayn diirka sare, markaa way adagtahay inay ku keento cudur bini'aadamka. Waa inaad nadiifisaa halka ay irbaddu kaa mudday, oo aad la tashataa dhakhtarkaaga.

**Waxaan ka shakisanahay ciidda iyo biyaha dushooda meelo ay lo'i ku dhimatay. Ma halis baa
meelahaasi?**

Maadaama meelaga ay xooluhu ku dhintaan ee jidkoodu ku googo' ay ku jiri karaan dirxiyo, waxaa wanaagsan in laga digtoonaado. Inkastoo biyaha dushoodu ay ka halis yartahay, haddana waxaa lagugula talinayaa inaadan biyahaas u adeegsan in lagu ciyaaro ama wax kale loo adeegsado haddii ay raq xoolaad dul taallo biyaha. Anthrax ka dhalata biyaha lagama soo werin North Dakota.